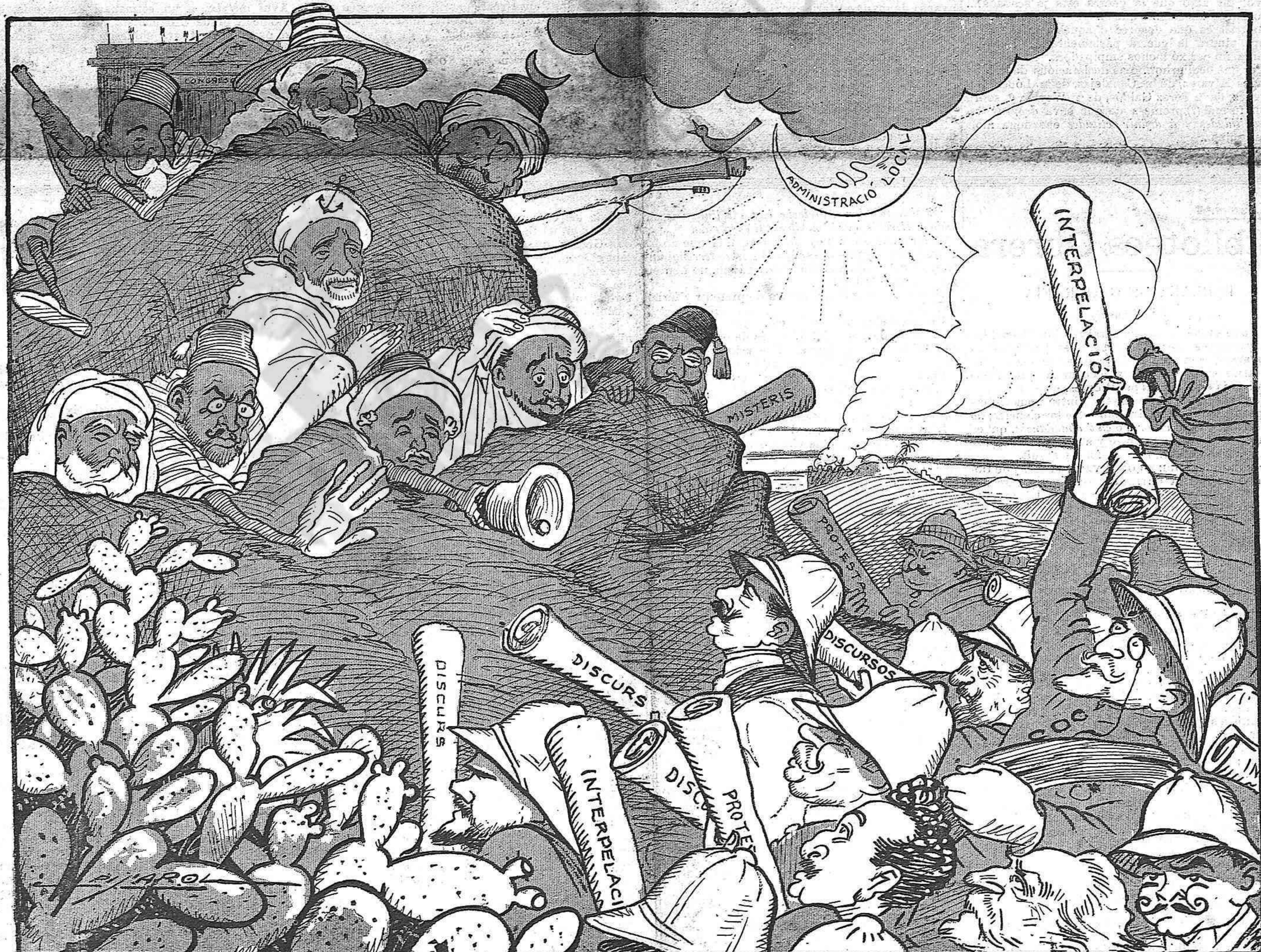

El segon Gurugú

La divisió democràtica, disposantse al atach de la montanya ministerial.

Aquest número ha passat per la censura gubernativa.

LA SENMANA

BENEHIT signi Aláh, Senyor dels moros, y alabat signi Déu, Aláh dels cristians!

No ns queixarem pas per falta de novetats aquesta senmana. Y novetats de les noves, de les grosses, d aquelles que no s'veuenen cada moment ni n' hi entran gaires en una lliura.

Enumeremalsàpida y concretament, que l temps es curt y tenen las talas novetats prou importància pera no necessitar presentarse adornadas ab penjales d' observacions y repunts de comentaris.

Primera novetat: Anticipantse el Gobern á las maquinacions de la premsa del trust, que pretén fer servir l' amor á la llibertat de tapadora de la seva sed de domini, se'n va á la *Gaceta* y publica un decret restablent á tot Espanya les garantias constitucionals, suspesas des de darrers de Juliol.

J'hem dit á tot Espanya? Retirém la expressió. Dues solas provincies restan exceptuadas d' aquest benèfici restabliment; dues, que com ja haurà sospitad el perspicàs lector, son precisament las de Barcelona y Girona.

Segona novetat: Pel dia 15 d' aquest mes quedan convocadas las Corts de la nació espanyola. Nova manera de tapar la boca á la Societat *Imparcial-Liberal-Herald*, que cada cinch minuts sortia al carrer, demandant que s' obriuin les Corts, ahont sembla que s' va seriament (?) á definir actitudes y á depurar responsabilitades.

Tercera novetat: Nou días després de l' obertura del Parlament, ó signi'l 24 d' Octubre, se celebrarà en tot Espanya la renovació de Diputacions provincials, que devia haverse efectuat el passat Mars y que per no estar encara aprobada la llei de Régim local llavoras va suspendre's.

Quarta y darrera novetat, que, afortunadament, no té res que veure ab la *Gaceta*: Las operacions del Riff han rebut en pochs días una empenta tan formidable que pot ja dirse, sense incorre en exageració, que tot aquell territori està avuy en poder de las nostres tropas.

Nador, Seluán ab la seva tan remenada alcassaba, Benisicar, las montanyas de las minas, el famós Gurugú, conquistat á las set del matí del dia 29 de Setembre... Tot ha sigut ocupat y dominat poch me nos que á pas de carga.

¿Vol dir aixó que la guerra està ja acabada?... A nosaltres ens sembla que sí.

Lo trist es que després d' aquesta guerra dels camps vindrà la guerra parlamentaria, si bé in cruenta, no per xo menos empipadora.

¿Per qué ocultarho?.. Las declaracions de 'n Melquides Alvarez, de 'n Canalejas, de 'n López Domínguez, de 'n Pérez Galdós, de 'n Weyler, y, sobre tot, la formal (?) promesa de que s' va depurar responsabilitades y á definir actitudes ens dona molt mala espina...

DIP. DIP.

MANS Á LA FEYNA

NS plau que l' Gobern hagi convocat las eleccions provincials pera el dia 24 del present mes; això ens obligarà á treure la son de les orelles y així sortiré d' aquest entòntim ridicol que ns té inmovilisats.

Hem de reanimar á l' ensopit esperit lliberal de Catalunya, deslligantlo per complert d' aquell altre mena d' esperit lliberal que pretén representar les estúpidas patums del fracassat bloch y els desacreditats diaris del trust. Dediqum tota la nostra ènergica acció á Catalunya y á la Llibertat.

Las properes eleccions provincials tenen, especialment á la nostra província de Barcelona, un interès extraordinari; significan la completa desaparició de l' element caciquista y la definitiva preponderància dels elements republicans. La hegemonia, dintre el Cos provincial, de l' esquerra catalana, pot traduirse desseguida en acció feconda pera la causa de la Llibertat y en ventatja immensa pera més vigorosa afirmació de la personalitat de Catalunya.

En Lluís de Zulueta, en Marquina y tots els demés que s' ocupan de una manera enlayrada y generosa de la cultura popular, perque veuen en ella l' únic camí pera la regeneració de nostra Espanya, confian en l' acció dels Ajuntaments y de las Diputacions pero fer obra positiva. Si aquestes corporacions estan en mans de sectaris, de cobarts ó de indiferents, deixaran que las arrosegui la ventada reaccionaria produïda pels desgraciats successos del passat Juliol, y miraran ab desconfiança, ab por ó ab indiferència tot lo referent á cultura que no porti el sagell del més intransigent clericalisme.

Tenim el dever de defensarnos y de defensar la educació de nostres fills. No volém entregarlos á las mans d' homes desesperats que no saben ensenyantar altra cosa que odis, però tampoc volém confiarlos á quins preténen castralsh la voluntat y sometells á dogmas enervadors. Y perque la educació del poble respongi á un fi generós, enlayrat, progressiu y humanista, es precís sustreure la enseñanza de mans sectaries pera entregarla á conciencias verament llibertadoras.

Si volém, donchs, aturar á temps l' actual reculada que sofreix la causa del progrés á Catalunya, es precís redressarnos y aprofitar la lluya que l' Gobern ens convida, unintnos estretament tots els elements d' esquerra que sigan lliberals de debò, tota la gent de seny que sápiga obrar sense atabalamens y sense cobardías, totes las forses sanas y vigoroses qu' estiman á Catalunya y anyorant la ve-

ritable Llibertat. Si prescindint d' antichs agravis y petitas diferencies sabém unificar la nostra acció, á pesar de tots els pesars, obtindràm una victoria y ni las suspensions de garantias ni las desatentadas repressiones gubernativas podrán impedir que la Diputació Provincial puga convertirse en un baluart poderós desde ahont pugui defensarse eficacement la causa de la Llibertat del poble y la no menys important de la cultura catalana.

JEPH DE JESUS

Article purament personal

PER excepció, jo suplico als meus amics i companys de Catalunya qu' m permetin escriure aquest article sota la meua exclusiva i personal responsabilitat, am tota independència de l'estimat periòdic qui tan benèvolament acull les meunes divagacions de cada dissabte. ¿Per què faig aquesta advertència? Perquè vaig a censurar amabilissimamente una actitud de la nostra premsa i de les nostres representacions parlamentaries, am la qual (ja dic que per excepció) no estic conforme. Parlo de l'esquerda hostilit, de l'afectada inhibició am que s'ha acollit a Barcelona la protesta de la premsa madrilena i l'invitació de l'assamblea republicana de Madrid.

Reparàu qu'aquesta afectació de lo que sol dir-s' en individualisme (tantes voltes retret com un cognegut defecte català) v' estrictament quan acaba de donar-se en el món europeu un salutible exemple de lo contrari. El Congrés socialista de Leipzig, rompent am la ja arcaica ortodoxia marxista, bona únicament com a rígida exposició de principis, ha declarat adherir-se a una tactiva evolucionista per la qual s'apoia sempre la política dels partits més autènticament lliberals, i per tant més acostats a la causa socialista. En el fons, tota l'obra present de França ha estat possible gracies a la col·laboració de les extremes esqueres, simbolizada en la persona d' Jaurès. Com a resposta ai aquella proclamació de Leipzig, el partit socialista espanyol, dirigit per aqueix home qui tan dignament s'ha portat en el moment de Melilla i Barcelona, com ahir en el moment de Cuba, acaba de declarar la seu adhesió i ajuda a tota oposició a l'actual govern, culpable de l'obra reaccionaria qui desvirtua fins l'expressió de la paraula nostra, somesa a una continua tortura de dissimulació...

Com ho diré? Precisament perquè jo, a l' hora de la llei de jurisdiccion, vaig tot entusiàsticament per la solidaritat, per l'unió anti-tirànica, ho faig avui per l'anàloga solidaritat qu'el moment imposa. Sóc, una volta més, solidari. Crec en la virtut de les unions i en la virtut de les gradacions. En l'història del catalanisme, com en l'història de tot moviment intel·lectual considerable, es manifesta i clara la lluita de les dues corrents: la del tot o res i la del tot o

que's pugui. I per altra part, aquesta dualitat de parers se completa per la lluita dels isolats i puritanistes amb els partidaris de tota lliga parcial per l'obtenció de concrets i comunals principis. Si el triomf de *La Veu* sobre *La Renaixença*, o de la Lliga sobre l'Unió, representava un avenç catalanista en sentit del *tot o que's pugui*, la Solidaritat republicana-regionista-carlista representava un avenç en sentit de les concretes aliances electorals i parlamentaries. La conciencia del perill momentani es lo qu'ha de donar la norma de tals encoblamens, momentanis també, si's vol. I pera mi es d'una evidència lluminosíssima qu'el perill present de la causa de llibertat imposa una oposició absoluta a la continuació de l'actual sistema polític.

Ja sé, ja sé l'argument coneixedissim: cel trust de la premsa té una tradició plenament anti-catalana. Ademés, ara's tracta de defensar més aviat una empresa qu'una causa de llibertat, i nosaltres no hem de fer el joc a l'enemic...

No hem de fer el joc a l'enemic! Pero, yes que no veieu com judica un altre enemic, més fort i més arrogant avui, la vostra actitud, amics meus? La vostra actitud es judicada com a hipòcrita adhesió a lo que s'en ha dit *causa de l'orde*, com a aprovació posada sota l'obra governamental de reacció. La vostra firma avalora la d'en La Cierta. Fins algú haurà dit: «besen el fuet qu'il castiga, la mordaca qu'il emmudeix...» No! Que no's digui Vosaltres, a l' hora d'ara, deveu ajudar precisament a tot quant pugui entorpir o acabar aqueixa intolerable esclavitud; no deveu aturar-vos a recordar certes despreciables actituds d'altres dies, observades p'els qui avui demanen el vostre socors. Es que demanareu als carlins compte de llurs gestes passades, a l' hora de la ja extingida solidaritat? Es que vareu demanar comptes a les dretes? I ara, yes que deveu judicar la conveniència secreta qui anima al contrari, si el contrari no demana més que llibertat? Què os importa lo qu'en farà d'ella? No la voleu també vosaltres, de qui l'història espera encara un judici lliure sobre la vida tràgica qui trascorre?

Cal que os ho repeiteixi, amics meus. Una actitud així es interpretada com a tebiot, timidesa o poca seguretat en la propia fe d'homes d'esquerda. La vacilació d'actituds no pot produir sinó la victòria més esclatant de l'adversari. Divideix i vencerás. I vosaltres os presenteu dividits davant l'adversari, en l' hora del combat definitiu, en l' hora en que tota Europa, inclinada a la finestra dels grans periòdics, escorrala l'aparició del desitjat partit lliberal i europeista, no ja en la petita i desconeguda Catalunya, sinó en l'Espanya on la llegenda negra i morta ha ressuscitat...

Avui meteix, a un setmanari de pagesia, qui s'anomena orgue nacionalista republicà i porta un títol personal agradabilissim pera mi, llegia am dolorosa contrarietat unes paraules de rebuig a la protesta madrilena, unes paraules sota les quals traspuvava una mena d'aplaudiment per les *purificacions* actuals de Catalunya... Però, ¿com? yes que voldrieu qu'el govern, i no la vostra paraula ciutadana, acabés am l'expressió lliure de les parcialitats adveres? Es que serieu capaços, tot dient-vos catalanistes, de demanar al govern central l'obra de sa nificació popular que sols la vostra paraula, lliure

FOLLETÓ N.º 4

Biblioteca Obrera

PARLANT DE GEOGRAFIA

(Acabament)

Els pobles més avensats y traballadors al establir-se en territoris més selvaticos, més primitius, hi guanyarien, com també hi guanyarien els pobles més atrassats y ganduls al ocupar las provincias mondials ja sublimadas pel Progrés.

Els primers, tenint de lluytar dintre nous climas y aspectes naturals, activarían totes las ciencias; no s' adormirien en la victòria ó en l' abundància, qu' es el germen de tota corrupció y atrás; y el Progrés fara, qui ho dubta?, més profund y seguit.

La POB DE PERDRE LO GUANYAT y el desitj de gosar lo que un ha obtingut, son dos pecats del home, qu' entorpeixen moltíssim el món dels invents y l' empenta de novas especulacions.

Quan l' home arriba al punt d' aixecar estatuas, grans edificis,—es á dir, quan eternisa per la pedra, el marmol, el ferro, el bronze, la manifestació dels seus èxits,—el fruct, qu' en lo interessant, ja està recullit; cal que busqui nous triomfs, novas culturas y que deixa l' estatua per marcar son camí d' avens.

Així se farà respectar, eternament, els drets adquirits, y adquirirà nous drets per anà avants.

¿Necessita él, l' estatua? No; l' estatua s' aixeca perque él, no l' estatua, sigui admirat pels demés. ¿Ha de passar, donchs, els anys voltant l' estatua? No, may; qu' ha de fer lloc als demés pera que la contemplin y tinguin desitj d' estatuar-se, de triomfar, també.

Y així els pobles ganduls, els pobles atrassats, avansarian.

Las ciutats que son fillas del Progrés, son també estatuas; son l' estatua d' una ciutadania traballadora y conscient.

Però aquesta ciutadania conscient y traballadora, com més temps perdi mirant la seva estatua, més trigarà á fer-se un altre de monument de la seva grandesa, y així s' engandularà, s' aviciarà, com va fer Atenas, com va fer Roma.

Els grechs, els admirables grechs, hón son?

¡Ah, que s' van corrompre mirant la propia grandesa!... ¡Ah, que si haguessin volgut estatuhisar-se en totes las cinch parts del món, encare serien aquells grechs!...

Y això, res més qu' això, va destruir totas las grans civilisacions antigas.

Las grans civilisacions antigas mereixen perdó. Forçosament tenien de ser estacionaries, no hi havia medis de trasllació, perque s' desconexia la veu del Univers, qu' ens diu qu' la vida,—l' eterna vida,—es nómada.

El sistema solar se dirigeix cap á la llunyan constelació d' Hèrculs, que l' moviment li es la vida!

Si fer camí es la llei universal, fins que no ha guanyat recordat tot l' espai del nostre terrenal univers, d' un modo homèrich-sistemàtic, no hauràm pas complert la llei.

Heusquí el dret qu' havém de pretenir y fernos respectar.

Parlem del excés de població.

L' excés de població! L' excés de població no es més qu' un vici. Es el pecat del estacionament. ¿Cóm us ho tinch de dir? Una mena de putrefacció.

Els rius no fermentan pas, ni crían de bon tres com las basses y els estanys.

Corrent, corrent, escarban un xich la terra, això es, fan un xaragall: l' ayuga s' hi atura.

L' ayuga porta gérmenes de vida; porta els sers.

Els sers, els elements vitals, se combinan, brolla l' existència, y el xaragall se trasforma en nucli de vivents...

Però l' riu, corrent corrent, així com ha deixat en aquell punt la vida, corrent corrent, també se l' emporta d' allí; cal reconeixre, donchs, qu' el riu, cumpleix la vida de trasllació, de moviment universal; es nómada. Del cumpliment d' aquesta llei trascendent, en neix el gran bé que reportan els rius.

Corrent corrent, els gérmenes s' enforteixen, fan acopi de vida orgànica; corrent corrent, el riu forma un altre xaragall y així se multiplica la vida, no sols en un punt del riu, sinó de cap á cap del seu tránsit, de la seva ruta, y la vida es armònica y abundant porque està extesa y no s' corromp.

La bassa ó l' estany, faltant la corrent, sent estacionaria, els sers no s' mouhen d' allí, y així tenim que crían y s' augmenten infinitament. Tot excés es vici; tot vici, descomposició, y es clar que, per mantenir-se, sent tants, destrueixen tots els gérmenes vitals del ayuga y l' ayuga s' corromp mancada de moviment, y tots els sers, allí encausen, enmalalteixen, se fan nosa els uns als altres, el més envejós goberna y el llach, la bassa, l' estany empesta; lloch de vida, es contrari á la vida!

L' exemple, es clar.

Bruts per bruts, busquem dugas famílies de gitans. Una d' estacionaria, y una altra de nómada.

La de ciutat, establerta al Ninot, al Poble Sec, à la Fransa Xica, al barri de Pekin, compta, pel cap baix, una dotzena y mitja de mocosos, qu' estropellats y plens de pollis, desempedran el carrer, s' apedreguen y esbotzan els fanals, si es que hi queda algun vidre.

¿Qu' es això exagerat?

Jo vaig coneixre una *socia* d' aquestas, una gitana autèntica de la Fransa Xica, que venia sarrell, y era mare de vinticinc xurrimurris. Onze s' havien mort d' escarlatina ó garrotillo y els demés,—quatre esquila gossos, dos á la presó, tres mossos *marxants*, desde l' mitjà y samarretas á la bona ventura y una que feya de model com el seu germà,—què sé jo, catorze de vius!...

Mentre que la família nòmada, millor dit, qualsevol

vol de las caravanas establecidas momentàniament sota l' pont de Besós ó entre las run

com la de tots, ha de fer? Es que pot-ser no os atreviu a dir noblement que os heu equivocat, i que aplaudiu per oportunitat i llògica la reacció governamental, com nosaltres la censurem obertament i en tots els ordres?

I en quant al trust madrileny, es que no's dibuixa ara precisament la tècnica d'un anti-trust que voldria aprofitar el fracas de l'iniciativa de protesta per elevar-se sobre les ruines del trust enderrocat? I per ventura aqueix anti-trust no té igualment la seua tradició d'anti-catalanisme? I per ventura no es, disimuladament, l'orgue incondicional de la reacció? I vosaltres, negant l'ajuda a un dels dos trusts, ajudau fortament la causa de l'altre!

Amics meus, massa silenci, massa silenci. Personalment, jo he tingut d'iniciar massa vegades reivindicacions de justicia qui han romàs sense eco en la collectivitat nostra. Ara meteix, per què no alcen una veu, responent a la mèua, llançada desde un altre periòdic, fent notar que la qüestió Ferrer (de procediment juridic i no d'idees socials més o menys estridentes) es encara una qüestió somesa a judici, i que la culpabilitat d'aqueix home, malgrat tendencioses i sospitoses campanyes, apoiades en la revelació d'idees i no de fets, està molt lluny d'esser demostrada, com ha fet notar fins el conservadoríssim i sensatíssim *Times* de Londres? Per què callau davant l'ofegament de l'Escola i l'enfonsament de la Constitució i la fi de tota llibertat vera? Per què callau davant l'insult tirat per les nostres colles de *saboteus* impotents (joves decretips, *cabotins* de la política, farsants qui motejen de farsants les grans figures de l'intervenció humana) contra un judici europeu ont els errors accidentals, els *tiquis miquis* on vol aferrarse el vell i heretad casuisme jesuític, no poden fer oblidar la raó essencial i dolorosa?

GABRIEL ALOMAR

INTINOU de Setembre...

Ha passat l'aniversari de la Revolució del 1868; ha passat, i què pochs son els qu' en tan memorable feixa, han tingut un moment per recordar d'aquella resurrecció nacional, calificada en son temps de gloria!

Justifican els anys transcorreguts des de Alcolea el desdenys olvit ab que la nació ha deixat passar aquest el 29 de Setembre?

No ho sabem; pero, si no per altres rahons, per les moltes ensenyansas qu' en aquella pàgina s' enclouen y que tan útils podrían ser-nos, creymen que faltaríam al nostre deber si no refresquessim avuy en la memòria del poble el recort de la convulsió del 1868.

Company, no ensenyem l'orella!

A la notícia de que en Max-Bembo ha demanat autorització al Ajuntament pera instalar biblioteques als Alberchs nocturns, hi posa *La Veu* aquest comentari:

L' intent es bo, pero sembla que 'ls concurrents als Alberchs, més que un servay de llibres, s'estimarian un servay de llonguetes.

Potser si que se l'estimarien més; pero, dígunes el confrare, qu'o podrà arreglarse la cosa fent de manera que 'ls albergats tinguessin à la vegada llonguetes i llibres?

No sòls de llonguetes víu l'home...

Ja 'ns en hem olvidat?

Hay años de mala luna.
que todo sale al revés.

Sens dupte pera consolarse del fracàs sufert pel trust à Barcelona, el senyor Dario Pérez s'entreté interviewant als homes públichs... y fent després jochs malabarbs ab las seves paraules.

Pero, estava escrit que aquesta vegada no n'havia d'ensopregar ni una. Y, naturalment, al primer joch intentat, jespifia!

Ho volen veure?

Proba al canto.

*

Comentant las declaracions de 'n Jaume Carner, qui ha dit que «una campanya encaminada à devolver à la prensa su libertad de opinión, habría de ser acogida y secundada por la opinión liberal de Cataluña», el senyor Pérez, passantse de llest, s'apresura à portar l'ayqua al seu molí y exclama, entusiasmado:

—Es dels nostres! Es dels nostres! El senyor Carner està al costat dels diaris madrilenys. Ben clar ho diu: *Toda campanya encaminada...*

—Altó 'l bróquil, senyor Pérez! —li repliquén nosaltres: —No s' hi val à fer trampas. Això no es lo mateix que allò. El senyor Carner declara que veurà ab simpatia una campanya, però no totas las campanyas, com vol fer veure vostè.

Quan dihem, per exemple, que una pesseta es bona, per ventura volém dir que son bonas totas las pessetas?

—Ay, no!... Tothom sab que, desgraciadament, hi ha pessetas de llauna.

Com tothom sab també, y en Carner no deu ignorar-ho, que hi ha protestas de llautó.

—Estamos?

Mala tongada l'actual pera 'ls aficionats à navegar per las alturas.

En pochs días dos aviadors, ben pràctichs per cert, han trobat la mort en els seus arriscats exercicis al través de l'atmosfera.

Ultimament els tripulants del dirigible militar francès *Republique* han sigut també víctimas d'un accident desgraciat que, desinflant de sopte el globo y produint un descendiment vertiginós, ha anyudit

altres quatre noms à la ja llarga llista dels màrtirs de la ciència.

Dediquem un recor d'aquests lluitadors abnegats, y vulga la sort que 'l seu sacrifici sigui útil al progrés y al benestar de la familia humana...

A buena hora...

Llegeixo que 'n Mazzantini, 'l célebre ex-matador de bous, s' ha embarcat en direcció à Melilla. —Qué hi deu anar à fer al Riff don Lluís, ara que ja tenim el Gurugú?

—Va à yegà uté tarde, Maestro!... que ya le han clavao la puntiya...

—Ja tenim el Gurugú!

—Y bé, què vols d'ab això?

—¿Qué?... Que me'n alegro y tú?

—Escolta à l'orella... Jo...

sabs?... no ho diguis a ningú...

Dimecres al demà, el senyor Maura no cabia à la pell, de satisfacció.

Ab cara d' home satisfat, diu que deya à cada periodista que trobava:

—Hemos tomado el Gurugú!... Hemos tomado el Gurugú...

Y en La Cierva diu que li respondia à cau d' orella:

—Don Antón, no siguem bromistas... *Hemos?*...

Han, deu volguer dir...

—La meva xicotita, Anita,

ja no'm vol...

—Y per què no li donas una *llissot*?

—No puch, noya... 'S necessita permis del senyor rector.

Lo primer que farà don Alacandro aixís que desembarqui à Espanya, ja 'ns ho ha dit ell mateix.

Convocarà al partit à una magna assamblea de orientació nacional.

Vol dir que, avuy per avuy, el seu ideal es orientar.

Lo que falta saber es per quin ORIENT se decira...

Si pel del *Café* ó pel de la *Plaza*.

—A què va anà, en Cambonet,

l' altre dia à Vilafranca?

—A encarregar una coca per regalarla à n' en Maura.

L' arquitecte municipal ha denegat l'autorisació per adelantar alguns metres la fachada de l'iglesia de Sant Pere de les Puellas.

Deu li torni, pobre Sant Pere!

—Que no ho sab que, en aquesta terra, fracassa sempre tot lo que significa *adelantos*...

Un célebre predicayre del segle XVI, nomenat Maillard, va dir en un dels seus sermons:

—Las áimas del Purgatorio senten el soroll dels quartos que tiren per ellars à la caixeta. A cada moneda que cau dintre, esclaten en una riallada, de contentas qu' estan...

Y diu l'història que desde aquell sermó va doblar la caritat de las áimas; y que quan algun feligrés tirava una moneda à la caixa, acostava l'orella al foradet per sentir las riallas... que feyan el capellá y la majordoma, amagats darrera l'altar,

Guruguradas

No cal pas donarhi voltas; desde un pol al altre pol, per vida alegra y distreta, cap com la del espanyol. El cel, seré, l'aire, plàcid; sempre animats els carrés, cada mitj quart un *succés*... —qué pot desitjarse més? Per xo'l espanyol, al veure que 'ls blats brotan y 's sol llí, polsa la guitarra y canta:

Gurugurugurugu!

Avuy llegeix qu'en tal poble, perque l'arcalde hi privat que ballessin l'*agarrar*, han fet una atrocitat. L'endemà sab que à tal altre, perque 'l nebot del rectò ha renyat ab el vicari, s'ha armat la revolució. Tant à aquest com à aquell poble qui es que té rahó?... Ningú. La rahó aquí es lo de menos...

Gurugurugurugu!

Els infundis de la prempsa hi da dia que 'l deixan blau: ara cau el ministeri, ara sembla que no cau. A las tres en Romanes ha renyat ab en Moret, à las quatre hi ha qui jura que 'ls ha vistos de brassat. D'aquí aquí en Cierva trontolla, d'aquí aquí està molt segui... Vés qui'n fa cas d'aquests bútxarars!...

Gurugurugurugu!

No hi ha toros à la plassa ab el Villita segon, el Chico de la Manuela

y 'l Mellao d' Alcorcón?

—No debutan aquest vespre la *Gitan* d'Almadén y una madama de Fransa que diu que ho fa molt très bien! Doncs, deixemnos de caborias que 'l vent ab un buf s' endú y repetim la tonada:

Gurugurugurugu!

Dels problemes que amohnan à la gent d'altras nacions no hi ha perquè preocupar... *Càl... Xibarri, distraccions!*

Del Restaurant nou al Cine, del Prado al Edén-Smart, dels Tretze billars al Centro, de la Neveria al Bar.

Si al cap y al fi tot lo altre no 'ns importa cuyt ni crà, qué 'ns fa que baixi o que puji?...

Gurugurugurugu!

Entre tant, els dies passan y una tarda, à lo millor, una mà truca à la porta.

—¿Qui serà?

—El recaudador.

Venia per...

—M'ho figuro, pero haurà de dispensar... Van tan malament las cosas, que... vaja, no'l puch pagar.

—¿No?... Corrent.

El fischi l'embarga, si 'n val tres ho ven per hú, l'Estat fa 'l seu fet... y *parriba!*...

Gurugurugurugu!

C. GUMÀ

La campanya del Riff

Día 21 de setembre

Se sab que en els combats del dia anterior las baixas han sigut més importants de lo que 's creya en un principi.

Segons telegrama oficial hi hagué 19 morts y 106 ferits entre soldats, tropas y oficials. Posteriorment se trobaren 4 cadàvres de soldats més.

Segueix les operacions en la cábila de Beni Sicar. Muley Hafid protesta davant de les potencies de l'accio militar d'Espanya al Riff.

La divisió Orozco acampa als pous de Aoagraz, prop de Seluán.

Segons l'estadística oficial, des de l'1 dia 9 de juliol al 31 d'agost han sigut morts à Melilla 266 soldats y classes de tropa. A n'aquest número cal afegir-hi els jefes y oficials.

Día 22 de setembre

Es botada à l'ayqua à Mar Xica la llanxa canona *Cartagenera*.

Un grup de moros del davant d'Alhucemas envia parlamentaris à la plassa.

Les tropas espanyolas s'apoderan del soco de Beni Sicar, tenint 2 morts y 19 ferits. Operaren 14,000 homes per la banda dels espanyols.

Día 23 de setembre

En una escaramussa cap la banda de Beni Sicar es ferit un soldat.

Arriba à Melilla el diputat per Las Borjas don Francisco Maciá.

Se va veient que l'objectiu de les operacions consisteix en rodejar y isoljar el Gurugú.

Día 24 de setembre

A Melilla, Penyo, Alhucemas y campaments no hi ha novetat. Se van atrinxerant las noves posicions de Beni Sicar.

En el soco El-Hach es mort un soldat y ferit un altre.

Alguns grups de moros demanen perdó.

Día 25 de setembre

Las tropas procedeixen à la dominació de la península de Tres Forcas, desarmant als rifens.

Se diu que la harca ha quedat reduïda à 5,000 moros. Les tropas espanyolas passan de 50,000 homes.

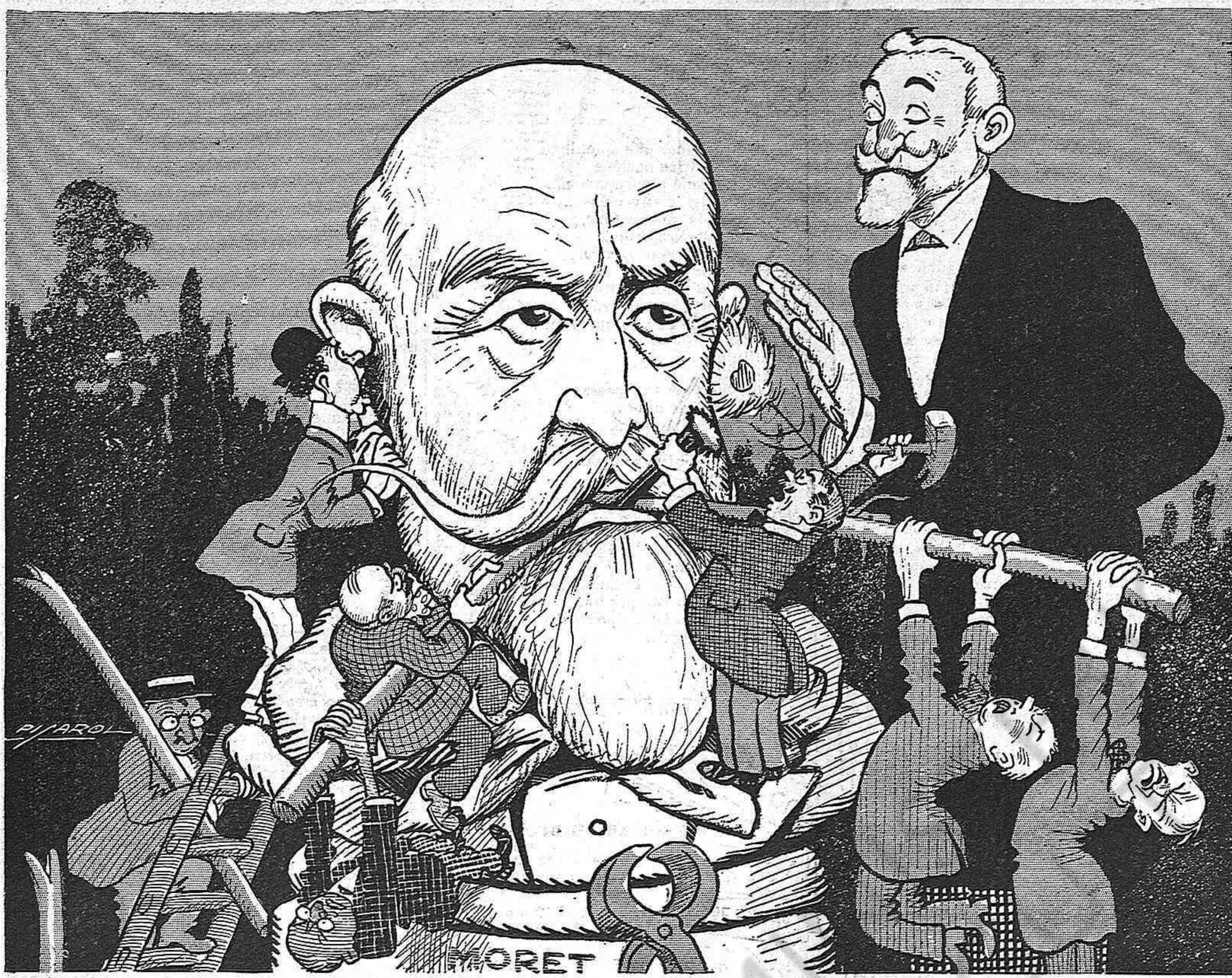
La divisió Orozco, després d'un combat no gayre encarnissat, ocupa la montanya Tanima, prop de Nador. Baixas, 6 ferits.

A l'última hora de la tarda les tropas de la mateixa divisió ocuparen, casi sense resistència, el poblat y lashortas de Nador, devastant y cremant tot lo que trobaven al pas y donant crits de *Viva Espanya!* Tot el turó de Nador estava envoltat de foch y fum.

Día 29 de setembre

Ocupats Nador y Seluán, à las set del matí les tropas s'apoderan del Gurugú y clavan en els turrons més alts la bandera d'Espanya.

Temps percut

DON ANTON:—No s' escarrassin, senyors, que lo qu' es la boca no l' obrirà. Ell y jo ja hem quedat així.

Cinematógrafo polítich
(Película sensacional)

EL DUCH DE GUISA

fan per granyar-se les simpaties de Deu Nostre Senyor, á fi de que á l' hora de la mort els acullí al cel, vulguin avansar els aconteixements y també intentin conquistar-lo com faria qualsevol profè.

Es clar que d' anar bé y ha de remontar més depressa que 'ls altres un aeroplà inventat per un pare jesuïta.

Ha d' anar més bé, perque Sant Ignasi l' ampara. Y ha de pujar més depressa, perque ja té feta la meytat del camí y allá dalt l' esperan ab els brassos oberts y entonant cantichs els àngels.

De totas maneres, bò serà que pera més seguretat, avans d' empandre'l vol, el pare Ascensu s' asseguri de que no hi ha olvidat cap detail. En alló de Fiate de la Virgen... ja no hi creu ningú al sige xx.

Es sabut que á La Veu no pot sentirse parlar de França. No hi fa res que algú d' aquella casa la boca se li fassi argus á l' assaborir el regust d' una fruta francesa; la qüestió es que políticament no'n volen saber res y que si algú l' anomena, tothom se li tira sobre.

Ara, ab motiu de la catàstrofe del dirigible République, van rebre'l primer telègrama en aquests termes:

«París, tants, á tal hora.—République ha reventat sense que 's pugui pensar en restauració de cap mena.»

Quina alegria, companys! Allò era un banquet de la Victoria que deixava petit al primer! Xampany, fiambrés de ca'n Martignole y franceses del carrer d' Escudillers, tot cap allí!

Més l' encant va durar poch. Un segon telègrama aclaria la nova y portava desconsol a n' aquells ros vermells.

Y ara ningú vol pagar el gasto.—Que 'l pagui M. Briand!—cridan.

Un célebre religiós s' estava morint, quan rebé la visita de dos jesuïtes.

—Maniféstili—varen dir al criat—que hi ha dos companys de Jesús que desitjaríen vérel.

El criat va trasmetre'l recado al moribond y aquest va respondre:

—Preguntalshi, avans, quina mena de companys de Jesús són: si son dels que li feren companyia á l' Estable, quan va neixer, ó á la creu, quan va morir...

—Els que li siguin franch?... No m' ha deixat prou convensut.

—E. C. y C.: Rebut y gràcies mil.—Agustín Escudero: Nooo! No l' envíhi, que potser serà tan dolent com aquests que li estich legint.—J. P. (Vilanova y Geltrú): No 'ns ho deixaríam dir tot això, que la cosa encara està que bufa.

qu' es un llibre que al estudi tots tenim d' estudiar.

DOLORS

II
Invers-quart carrer del hu,
tersa lluny de casa meva,
vaig sentir tocar quart-tot,
dos-quart fills d' en hu-tersa.

PAKAL-ILLA

III
Hu-invers part de la persona,
un aliment la segona,
la tercera mineral
y nom de dona el Total.

A. B. (a) Lo Rector de VALLFOGONA

ANAGRAMA

L' altre dia anant al hort
ab el meu amich Nadal,
varem trobar el meu tot
que's menjava una total

JOAN ANTICH Puquí

TERES DE SÍLABAS

Primer ratlla vertical y horitzontal: Arbre. 2.ª En el billar. 3.ª Carrera.

MANEL SOMS

TARJETA

L, OLLER Y FIDEL

Ab aquestes lletres degudament combinades formar el títol d' una tragèdia catalana.

J. J. B. (Arenyenç)

GEROGLÍFICH

A

N O T A

L

:

1 0 0

ARMANDO

Caballers: Joseph Casas (a) Esparteret Pepit, Pere Cortacans, Nick Cartró, R. F. F. del Poble Nou, G. Omolás, Un aprenent S. y B., José Delman d'Arenys, Salvador Pons Perpiñá, y E. Pla Tet: ¡Quina pega, caballers!

Caballers: Daniel Mayor (Cherta), Ricardo Laffite, Joan Antich Puquí, S. Odrec, A. B. (a) Lo Rector de VALLFOGONA, J. Salats, Pepitu Utset y Turró, A. R. Aloy, Pau Grata, Ramiro Espinosa y Espinosa, y Dick Navarro: D' això se'n diu xaripa!

Caballers: Noy de Pallejà, A. C. M., J. V. y J., A. J. P., Anton del Singlot, J. N. de M., A. C. C. F. U., X. de Z., J. Y., R. G. (Sogas), E. G., y J. R. C.: Havem rebut els originals qu' envíen ab destí als Almanachs. Tantas mercès per l' atenció.—A. D. P.: Aprofitaré algun pensament. La poesia 'ns resulta una mica encarntronada.—S. Salvatella: Aquests versos semblan escrits trenta anys enrera.—Ramon Carol y Falgas: Vinga un cantar!... A veure si li accompanyaran ab palmas... ó ab tomatechs:

Ja sabs noya que t' estimo,
y tu m' estimas à mi...

Pero creu que tens un nas
pitjor que l' del meu pàdrí.

No dubti que l' senyor Melchor del Palau ho primila un xich millor.—Bufaire: No senyor. No la considero publicable.—Ramon Valls: Es molt convenient que 'ls originals pera la impremta vinguin escrits en una sola cara de paper. Aprofitaré un trencà-caps. Ah!... y aprofito un canutar que l' insercio aquí mateix:

CANTAR

Si en Moret fes lo que diru
de que no diria rà,
jo prometo que la patria
aniria molt més bê.

Y es clar... vosté té ráhó. Per dir tonterías val mes no badar boca.—V. Andrés: Si hi cab, anirà al Almanach.—J. V. B.: Lo mateix li dich.—Noy Francisque: Donchs, mirí que, per ser els primers que fa, son bastant mal fets...—Joseph Salats: No es possible, á pesar de la bona voluntat.—Ll. Barceló y Bou: Vosté, quan vol, ho fa millor. Ni de forma ni de fons està á l' altura d' altres que 'ns ha enviat.—V. Casajuana: Tenen una factura tant desastrosa, que... vaja, no son de recio.—P. V. C.: Rebuts els dos originals, y tantas mercès.—Jobico: N' hi ha alguna en cartera. La Erótica d' avuy va bé.—Andreu Grau: Si 'ns vaga de retocarlos, potser sí que aniiran.—P. B. G. (Santiago de Chile): Es molt bonich escriure això desde aquí dalt!... Las valentias s' han de venir á fer a Catalunya.—Rafel Planas y Tolosa: La poesia, á trossos, sembla de l' Àpeles Mestres. Vosté no m' ho negarà: Perque, tixiñí:

De las crestas dels confins
la ginesta 'n fa jardins...

—No se sembla molt això, á això altre del autor de LI-LIANA?

De las borras dels camins
l' escardot ne fa jardins...

Sino que, més avall, vosté diu que pel Juny el sol retruny, y això si que no es capás de dirlo l' Àpeles...—Emili Pòlit: Vagi á n' el doctor Botey que li arregli l' oido. No 's pot ser bon poeta si no 's té la trompa d' Èusca en regla.—Joseph Sadurní: Más de los Valls: Vol que li sigui franch?... No m' ha deixat prou convensut.

—E. C. y C.: Rebut y gràcies mil.—Agustín Escudero: Nooo! No l' envíhi, que potser serà tan dolent com aquests que li estich legint.—J. P. (Vilanova y Geltrú): No 'ns ho deixaríam dir tot això, que la cosa encara està que bufa.

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.